

7/8405

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.09.0.SGB.0.21.00.610/1284
Konu : İzmir Milletvekili
Selçuk AYHAN'ın
Yazılı Soru Önergesi

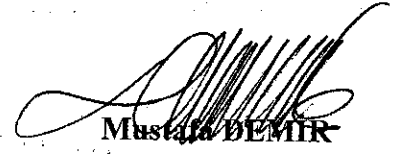
SÜRELİ
23.17/2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 17.06.2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-14016 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Selçuk AYHAN'ın, T.B.M.M. 7/8405 Esas sayılı yazılı soru önergesi incelenmiş olup, cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.


Mustafa DEMİR
Bakan

EK:

Cevap Yazısı (2 adet 6 Sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN SELÇUK AYHAN'IN
T.B.M.M. 7/8405 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

İller Bankası, yerel yönetimlere ve yerel yönetimlerin kurdukları yada kuracakları ve ortak oldukları birliklere, bilimsel ve teknolojik gelişmelere uygun olarak, çağdaş bir kentleşmenin ve yaşam alanlarının düzenlenmesinin yaşama geçirilmesi amacıyla, "harita, içme suyu, jeolojik ve jeoteknik hizmetler, imar planı, kanalizasyon ve yapım işleri ile ilgili yatırımlarının planlanması" gibi konularda destek olmaktadır. İller Bankası kuruluş yasasından kaynaklanan bu görevini kredi verme, aracılık yapma ve yatırım yapma şeklinde yerine getirmektedir.

Hatırlanacağı üzere, 1 Aralık 2006 tarihinde Başbakanlığa gönderilen "İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Tasarısı" ile İller Bankası'nı tasfiye süreci başlatılmıştır. Bu tasarı ile AKP hükümeti, İller Bankası'nı hem de bedelsiz olarak Hazineye devretmeyi planlarken diğer yandan Bankanın kamu kurumu niteliklerinden uzaklaştırılmasını ve piyasa şartlarında çalıştırılmasını öngörmektedir.

AKP hükümeti İller Bankasını tasfiye etme çalışmalarını yürütürken, öte yandan Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu (YDK)'da, İller Bankası 2007 Yılı Raporu'nda Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nın "uygulamalarının mevzuata aykırı olduğunu" ortaya çıkarmıştır.

Ulusal basınımızda "Usulsüz Talimat Desteği" başlığı ile yer alan haberde; "bazı belediye ve su idarelerinin yasal paylarının 25-30 kat üstünde kredilendirildikleri" ve bazı "Belediyelerin İller Bankası'na olan borçlarının ödenmesinin bakanlık talimatıyla engellendiğine" yer verilmiştir.

YDK raporunda; "Bankanın gerek mevcut faiz, kredilendirme ve tahsilat uygulamalarının sürdürülmesi, gerekse bakanlık talimatı ile belediye paylarından arızı de olsa kredi borçlarının kesilmemesi yolundaki uygulamalar, bankanın mali yapısını olumsuz etkileyerek altyapı tesislerindeki finansman darboğazını arttıracaktır." İfadesine yer verilmiştir.

Bu bilgiler ışığında;

1- YDK Raporunda, "bazı belediye ve su idarelerinin yasal paylarının 25-30 kat üstünde kredilendirildikleri"ne yer verilmektedir. Bu belediyeler ve su idareleri hangileridir ve kullandırılan kredi miktarı nedir?

2- Habere göre, YDK Raporunda, Belediyelerin İller Bankası'na olan borçlarının ödenmesinin bakanlık talimatıyla engellendiğine yer verilmektedir. Bayındırlık ve İskân Bakanlığı'nın söz konusu talimatı, Bankanın kredi verme, aracılık yapma ve yatırım yapma gibi görevlerine ne ölçüde olumsuz etki yapmıştır?

3- Bakanlığın söz konusu talimatı doğrultusunda, hangi belediyeler ve bağlı birlikleri borç ödemesinde bulunmamıştır?



CEVAPLAR:

1- İller Bankası Genel Müdürlüğümüz 1990'lı yıllarda içme suyu, kanalizasyon ve arıtma tesisi gibi altyapı yapım işlerinde belediyenin kredi geri ödeme kabiliyetine bakmaksızın yatırım programları ile projelerin ihalesini yaparak yatırımları başlatmakta idi.

O günün koşullarında ihtiyaçlar ön planda tutularak, çevre ve sağlık faktörleri yörenin stratejik önemi, turistik yöre olması gibi hususlarda dikkate alınmak suretiyle altyapı, projelerinin yapımına başlanmıştır. Altyapı yatırımları bilindiği üzere uzun vadeli yatırımlardır. Devam eden iş belli bir noktaya geldikten sonra bitirmeden çekilme imkanı yoktur. 2003 yılı öncesi ihale mevzuatına göre yürütülen bu işler, yarım bırakıldığı takdirde o güne kadar harcanan tüm paranın boşa gitmesine sebep olacaktır. Bu nedenle İller Bankası, eski ihale mevzuatına göre yapımı devam eden ve belli bir seviyeye gelen altyapı projelerini mümkün olduğu kadar çabuk bitirmeyi hedeflemiş ve İller Bankası Genel Müdürlüğü ihalesi olan bu işlerde belediyenin kredibilitesine bakmadan finansmanını temin etmek zorunda kalmıştır. Bu çerçevede 2003 yılından itibaren İller Bankası Genel Müdürlüğünün yatırım programına daha önceki yıllarda giren ve yarım kalan işlerin tamamlanmasına ağırlık verilmiş ve büyük oranda tamamlanmıştır. 2003 yılında yürürlüğe giren 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunundan önce ihalesi yapılmış bu işlerden 2009 yılı programında 1 adet içme suyu (Şenbolluk/ORDU) 4 adet kanalizasyon (Uşak, Ünye, Ordu, Kuşadası, Giresun) işleri devam etmekte olup, diğer işler tamamlanmıştır.

İller Bankası Genel Müdürlüğü, 2004 yılında yürürlüğe giren 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun geçici 3.maddesi; 2005 yılında yürürlüğe giren 5393 Sayılı Belediyeler Kanunu'nun geçici 5.maddesi ve 2008 tarihinde yürürlüğe giren İl Özel İdareleri ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkındaki Kanun'un 7. maddesi gereğince, bu paylardan %60'ını ilgili idarelere göndermekte, %40'ını ise ilgili idarenin vadesi gelmiş borçlarına mahsup etmektedir. 2007/11723 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Belediye ve Bağlı Kuruluşların devlete olan borçları ve uzlaşma borçlarına karşılık yapılacak kesinti oranı %25 olarak belirlenmiştir. Bu durumda İller Bankası Genel Müdürlüğü Belediyelerin yasal paylarından yapacağı kesinti oranı %15 e inmiştir.

Belediyelerin yasal paylarından Bankaya olan borçlarına karşılık olarak yapılacak kesinti oranlarındaki azalmalar nedeniyle uzun yıllar önce açılan kredilerin vadelerinde tahsil edilememesi ve devam eden yatırımların tamamlanması amacıyla bu idarelere mecburen yeni kredi kullandırılması sonucunda, söz konusu idarelere kullandırılan krediler yasal paylarının çok üzerine çıkmıştır.

Büyükşehir Belediyesi Su Kanalizasyon İdarelerinin İller Bankasına olan kredi borçlarının yasal paylarının çok üzerine çıkması ise; 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununa göre Büyükşehir Belediyesi hizmet alanına giren ilçe ilk kademe belediyelerinin su ve kanalizasyon hizmetlerinin büyükşehir belediyesi su ve kanalizasyon idaresine devri nedeniyle, bu belediyelerin su ve kanalizasyon hizmetleri ile ilgili İller Bankası Genel Müdürlüğüne olan borçlarının Su ve Kanalizasyon idarelerince üstlenilmesinden kaynaklanmaktadır.

İller Bankası 2007 yılından itibaren, kanunla belirlenen yasal paylardan borçlara karşılık yapılabilen kesinti oranının sınırlı olmasını dikkate alarak; belediyelerin yasal payları dışındaki mali kapasitelerinin de değerlendirildiği, yasal paylar dışında kredi dönüşü için tahsis edilmiş içme suyu, kira, otopark, terminal ve benzeri diğer gelirlerin dikkate alındığı "Teminat Hesabı" karşılığında kredi açılması uygulamasına geçmiştir.

Belediyelerin ve Su Kanal İdarelerinin Bankamızdan aldığı krediler ve borçları ile ilgili mali bilgiler 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 73. üncü maddesi hükümleri gereğince 'Ticari Sır' niteliğinde bulunduğundan verilememektedir.

2-3 Hükümetimizce 2004 yılından itibaren yaz aylarında 3 veya 4 ay süre ile İller Bankası Genel Müdürlüğü ile Maliye Bakanlığı'na gönderilen belediye paylarından bütün kamu kurum ve kuruluşlarına olan borçlar ile İller Bankası sermaye taahhüdü için yapılan ortaklık payı kesintisi dahil yatırım kredilerine ait tüm borçların mahsup edilmeksizin (hiç kesinti yapılmadan) belediyelere gönderilmesi uygulaması yapılmaktadır. Kamuoyunda Bakanlık talimatı olarak ifade edilen bu uygulama hükümet politikası olup, bütün belediyelere ayırım yapılmaksızın uygulanmaktadır.

Söz konusu uygulamanın amacı; belediye faaliyetlerinin ve buna bağlı harcamaların yoğun olduğu yaz aylarında belediyelerimize mali imkan sağlamaktır. Diğer yönden ise belediye borçlarının geri ödenme süresi uzamakta ve İller Bankası Genel Müdürlüğünün mali yapısı ile yatırım faaliyetleri olumsuz etkilenmektedir.

